

בתקופה האחרונה מתרוצצות שמועות ו"דיעות" על הצורך בהתקנת IFF MODE S במטוסים. מישוהו כבר אפילו מוכר את זה לבעלי המטוסים דרך האגודה.

כדאי לעשות קצת סדר בדברים:

MODE S IFF תומך בתכנית ADS-B שאומצה ע"י יורוקונטרול ומתחילה להיות מיושמת במספר מדינות במרכז אירופה (צרפת, בלגיה ולוקסנבורג, שוויץ, הולנד, בריטניה ואולי שכחתי מישהו).

הרעיון הוא לשפר את התעבורה האווירית במרחבים אוויריים מבוקרים צפופי טיסות, הן מבחינה בטיחותית והן מבחינה תעבורתית. לא אכנס כאן לפרטים, מי שרוצה ללמוד יותר יכול לאתר ברשת עשרות מאמרים וחומר רב על המערכת.

IFF MODE S הוא למעשה DATA LINK ובו שתי פונקציות. אחת אלמנטרית (ELS) ואחת מתקדמת (EHS). ה EHS אינו לעניין רובנו, המטיסים מטוסים מהמאה הקודמת. הפונקציה הזאת מתאימה למטוסים עם אוויוניקה משוכללת ואינטגרטיבית. בגדול ה EHS משדר למערכת הקרקעית נתונים רבים על המצב המרחבי של המטוס ומאפשר לצוות המטוס בו מותקנת הפונקציה, להנות גם הוא מהאינפורמציה שמתקבלת ממערך תחנות הקרקע של ADS-B ולקבל תמונה אווירית משופרת.

ה ELS מעביר למערכת ה ADS-B רק את קוד המטוס והגבה (כמו C i A דהיום) וגם אינפורמציה על רישום כלי הטייס ומיקומו (על הקרקע או באוויר). ישאל השואל, אז מה, נשלם למעלה מ \$3000 רק על כך שהבקר יראה על המסך שלו X-ARO4? ובכן, לא. הפתרון המערכתי שה ADS-B מביא הוא היעילות כלומר היכולת לעבוד מול מספר רב של מטוסים באותו אזור ולא להיכנס לרוויה כמו שקורה היום עם ה SSR במוד S.

ובאשר להכרח להתקין IFF MODE S - המדינות המשתתפות בפרויקט החליטו שתוך תקופה מוגדרת כל המטוסים שטסים במרחביהן האוויריים הנמצאים תחת ADS-B יהיו חייבים להתקין IFF MODE S גם לטיסות IFR וגם ל VFR. מקריאה באתרי מנהלי התעופה של המדינות האלה מסתבר שהנהלים וההוראות אינם אחידים. גרמניה נראית כיום הנחושה ביותר וממרץ שנה זו כל המטוסים הטסים אצלה במרחבים המפוקחים ע"י ADS-B יהיו חייבים ב IFF MODE S. באנגליה נתנו תקופת התקנה עד 2012. במדינות אחרות יש כל מיני הקלות שאפשר לקבל. אנו, ככאלה שיכולים להיות גמישים בנתיבים ובשדות תעופה לנחיתה נוכל, לדעתי להסתדר עוד שנים רבות בלי IFF MODE S.

בנוסף, מתחילים להופיע בשוק מכשירים ניידים ל IFF MODE S (כמו GPS נייד) שבודאי יהיו זולים יותר ממכשיר בנוי בפאנל. מכשירים אלה, להערכתי, יהיו מקובלים על רשויות התעופה לשימוש במטוסים קלים. באתר של המנהל הגרמני, למשל, יש כבר רמז עבה לזה

מדינות אגן הים התיכון כמו ישראל, קפריסין, יוון וטורקיה אינן משתתפות כרגע בפרויקט הזה ולכן אין צורך להצטייד ב IFF MODE S אם טסים אליהן. גם את איטליה וספרד לא ראיתי ברשימה.